

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(вибіркова фахова навчальна дисципліна)

ПОЛІТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Розробник:
СЕНЬКО Інна,
Старший викладач кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

Гарант ОПШ:
ПРИХОДЬКО Сергій,
к.політ.н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

Полтава 2023 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Політичний менеджмент
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	вибіркова фахова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, надані до викладання	<i>Викладач:</i> Сенько Інна, старший викладач кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін <i>Контакти:</i> ауд. 408 (навчальний корпус № 4) e-mail: senko.inna@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/senko-inna-myhaylivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	052 Політологія <i>ОПП Політологія</i>

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування системи знань про управління у сфері політики; вивчення основних завдань, прийомів та методик політичного менеджменту аналіз основних категорій сучасного політичного менеджменту.

Основні завдання навчальної дисципліни: є вивчення сутності політичного менеджменту; визначення його ролі в сучасному суспільстві; ознайомлення з особливостями управління мотивацією, комунікацією та структуризацією в політичному процесі..

Компетентності:

Інтегральна

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.

Загальні:

ЗК 01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 07. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань, діяти політично й соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) (СК):

СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

СК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

СК07. Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.

Результати навчання, РН:

РН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.

РН03. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.

РН14. Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.

РН18. Здійснювати політичну просвіту і розвивати політичну культуру громадян, вибудовувати свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності.

Програма та структура навчальної дисципліни

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	052 Політ_2021 Денна форма			
	усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Тема 1. Основи політичного менеджменту.	12	2	2	8
Тема 2. Місце і роль політичного менеджменту в сучасному суспільстві.	9	-	2	7
Тема 3. Політичний менеджмент як теорія і як практика.	11	2	2	7
Тема 4. Державний менеджмент.	9	-	2	7
Тема 5. Політичний технологічний процес.	12	2	2	8
Тема 6. Управління мотивацією в політико-ологічному процесі. Управління процесами комунікації та структуризації.	11	2	2	7
Тема 7. Комунікаційний процес у політичному менеджменті.	13	2	2/2	7
Тема 8. Технології лобізму як один із видів політичного менеджменту.	12	2	2	8
Тема 9. Іміджмейкінг як вид політичного менеджменту.	11	2	2	7
Тема 10. Сучасні технології проведення політичних кампаній.	11	2	2	7
Тема 11. Аналіз політики.	9	-	2	7
Усього годин	120	16	24	80

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях, участь у дискусіях	Реферат	Виконання завдань самостійної роботи	
РН01	9	6	4	6	25
РН03	9	6	4	6	25

PH14	9	6	4	6	25
PH18	9	6	4	6	25
Разом	36	24	16	24	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях, участь у дискусіях	Реферат	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Основи політичного менеджменту.	3	2	16	2	7
Тема 2. Місце і роль політичного менеджменту в суспільстві.	3	2		2	7
Тема 3. Політичний менеджмент як теорія і як практика.	3	2		2	7
Тема 4. Державний менеджмент.	3	2		2	7
Тема 5. Політичний технологічний процес.	3	2		2	7
Тема 6. Управління мотивацією в політико- ологічному процесі. Управління процесами інтеграції та структуризації.	3	2		2	7
Тема 7. Комунікаційний процес у політичному менеджменті.	3/3	2/2		2/2	14
Тема 8. Технології лобізму як один із видів політичного менеджменту.	3	2		2	7
Тема 9. Іміджмейкінг як вид політичного менеджменту.	3	2		2	7
Тема 10. Сучасні технології проведення політичних кампаній.	3	2		2	7
Тема 11. Аналіз політики.	3	2		2	23
Разом	36	24	16	24	100

Шкала та критерії оцінювання опитування на практичних заняттях для здобувачів вищої освіти

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання
Завдання передбачає перевірку теоретичного матеріалу, ключових понять теми.	<p>3 – здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений матеріал, виявляє повне розуміння його змісту; обґрунтовує свої думки; застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади, аргументує їх;</p> <p>2 – здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основних положень певної теми, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки;</p> <p>1 – студент поверхнево висвітлює проблему, монологічне мовлення є фрагментарним, лексика та граматична будова висловлювання потребують збагачення й урізноманітнення;</p>

	0 – студент не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички та навички професійної комунікації не сформовані.
--	--

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях, участь у дискусіях для здобувачів вищої освіти

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання
Виконання вправ на практичних заняттях, участь у дискусіях.	2 - Усі доповіді підготовлено правильно, студент вільно використовує набуті теоретичні знання у процесі аналізу практичного матеріалу.
	1 - Практичні завдання виконано частково або ж студент припускається певних помилок у процесі підготовки практичних завдань.
	0 – Доповіді не підготовлені або ж виконані неправильно. Практичні навички не сформовані.

Критерії та шкала оцінювання виконання завдань самостійної роботи для здобувачів вищої освіти

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання
Виконання самостійної роботи.	2 - студент якісно засвоїв матеріал, уміє працювати самостійно, уміло застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань.
	1 - студент добре засвоїв матеріал, але допускає помилки; застосовує на достатньому рівні набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретує отримані результати; уміє працювати самостійно.
	0 - демонструє низькі результати, студенту бракує теоретичних знань для розв'язання практичних завдань, не сформована навичка самостійно.

Шкала та критерії оцінювання виконання та захисту рефератів для здобувачів вищої освіти

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання
Написання реферату передбачає висвітлення окремої теми з навчального матеріалу або її окремої частини	15-16 - робота відповідає вимогам, студент вільно володіє матеріалом теми.
	13-14 – виконані всі формальні вимоги до написання й захисту реферату, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Проблема позначена, але не достатньо обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й викладена власна позиція.
	11-12 - виконані всі формальні вимоги до написання й захисту реферату, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Проблема позначена, але не достатньо обґрунтована її актуальність, немає аналізу різних точок зору на проблему та не викладена власна позиція.
	9-10 – основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але допущені деякі недоліки. Не обґрунтовано актуальність проблеми, висновки не повні.

	7-8 – наявні певні неточності у викладенні матеріалу. Вимоги щодо оформлення дотримано не в повному обсязі. Висновки не чіткі.
	5-6 - в роботі наявні помилки, не повністю розкрито тему / під час захисту роботи студент не дав правильні відповіді на окремі питання..
	3-4 – тема розкрита лише частково, допущені фактичні помилки в змісті реферату або при відповіді на додаткові питання, під час захисту, відсутній висновок.
	1-2 – тема реферату не розкрита, виявляється істотне незрозуміння проблеми.
	0 – реферативна робота не виконана.

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 120.

Кількість кредитів – 4.

Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях з поважної причини (документальне підтвердження) надається право відпрацювати пропущене заняття, у разі відсутності без поважних причин – здобувач вищої освіти не одержує бали за практичне заняття і позбавлений права на їхнє відпрацювання.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів. Списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці **АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ**: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті, перед опануванням цієї навчальної дисципліни. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні, набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти **Полтавського державного аграрного університету** <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadok22.pdf>

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Анотація, презентації, відеоролики.

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Воронкова В.Г. Регіонально-адміністративний менеджмент. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 352 с.
2. Гацька Л., Півторак М., Юхименко П. Міжнародний менеджмент, К.: Центр навчальної літератури. 2011. 488 с.
3. Юрген Апело Менеджмент 3.0. Agile-менеджмент. Лідерство та управління командами. Харків. Фабула. 2019. 432 с.

4. Петков С.В., Наливайко Л.Р., Комісаров О.Г. та ін. Менеджмент у державному управлінні. Загальна частина. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури. 2020. 312 с.
5. Менеджмент у державному управлінні. Особлива частина. Навчальний посібник. К.: КИТ. 2018. 216 с.
6. Шергін С.О. Політологія міжнародних відносин. К.: Центр навчальної літератури. 2020. 256 с.
7. Кириченко В.М. Політико-правова система України. К.: Центр навчальної літератури. 2020. 304 с.
8. Даррен Дж. Лиллекер. Політична комунікація. Харків. Гуманітарний центр. 2021. 304 с.
9. Kellan Stover Politics for beginners. London. Usborne. 128 p.
10. Пітер Джойс Politics. A complete introduction. London. John Murray. Серія книг Teach Yourself. 2020. 416 с.

Допоміжні:

1. Баришполец О. Т. Соціально-психологічні аспекти функціонування багатопартійної системи в Україні. Наукові студії з політичної психології: матеріали звіт. наук. сесії Наук.-практ. центру політ. психології АПН України. 25-26 січня 1995 р. Редкол.: М. М. Слюсаревський (голов. ред.) та ін. К.: АТ «Реклама». 1995. 105 с.. С. 22-32.
2. Батраченко І. Г. Психологія політичного вибору. Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина Української держави: Зб. наук, праць за заг. ред. В. М, Литвина та М.М. Слюсаревського. Київ: Інф.-вид. Центр Тов.-ва «Знання» України. 2001. Вип. 3. С. 233-235.
3. Бицька Ю.Б. Формування політичних орієнтацій виборців: вплив особистості політика. Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина Української держави: зб. наук, праць, за заг. ред. В. М. Литвина та М.М. Слюсаревського. Київ: Інф.-вид. Центр Тов.-ва «Знання» України. 2001. Вип. 3. С. 235 - 237.
4. Білоус І. Політична активність молоді: форми вияву та особливості трансформації. Соціальна психологія. 2007. № 5. С. 25-34.
5. Вольфовська Т. Формування моделей політичної поведінки старшокласників у розливному інтерактивному просторі. Психологічні перспективи. 2003. № 4. С. 176-180.
6. Головатий М.Ф. Політична психологія: підруч. Київ: Центр учбової літератури. 2009. 400 с.
7. Глазунова С. М. Політичні міфи як чинник мотивації політичного вибору контексті інтеграційних процесів в Україні. Проблеми політичної психології та її ролі, у становленні громадянина Української держави: зб. наук, праць, за заг. ред. М.М. Слюсаревського; Упоряд. В.О. Васишнський, І.В. Жадан, Г.Д. Фролов. Київ: Міленіум, 2008. Вип.. 8.С. 23-33.
8. Дембицька Н. До розробки понятійного апарату теорії політичної соціалізації. Соціально-психологічний *вимір демократичних перетворень в Україні*. монографія / за ред. Максименка С. Д., Циби В. Т., Шайгородського І. Ж, та ін. Київ: Український центр політичного менеджменту. 2003 С. 145-158.
9. Інтегральні процеси в Україні та політичний вибір особистості: Монографія / За ред.. В.П. Казміренка. Київ: Міленіум. 2008. - 360 с.
10. Козирев М.П. Політична психологія: навч. посіб, Львів, держ. ун-т внутр. справ. Львів: ЛьвДУВС. 2018. 647 с.
11. Лозинський О.М. Політична психологія: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС. 2011. 228с.
12. Москаленко В.В. Психологія соціального впливу. Київ, 2007. 448 с.
13. Москаленко В.В. Соціальна психологія: Підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.
14. Найдьонова Л.А. Проблеми політичної психології: рефлексія ідентичності та очікувань професійної спільноти. *Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина Української держави: Зб. наук, праць / За заг. ред. М.М. Слюсаревського: Упоряд. Л.А. Найдьонова, Л.П. Черниш. Київ: Міленіум, 2005. Вип.. 4. 500 с. С. 24 - 32.*
15. Пірси М.І. Основи політичної психології: Навчальний посібник. Київ: Міленіум, 2003. 418 с.
16. Політична психологія. Навчальний посібник. Київ: ІДУЛ. 2003. 216 с.
17. Політичний енциклопедичний словник: Навч. Посібник для студентів виш. навч. закладів.

Київ: Генеза, 1997. 400 Психологія масової політичної психології та поведінки. Відп. ред. В. О. Васютинський. Київ: Вид-во «ДОК - К». 1997. 164 с.

18. Скорик М. М. Політична психологія на методологічному рівні. *Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина Української держави*: Зб. наук, праць / За заг. ред. В. М, Литвина та М.М. Слюсаревського. Київ: Інф.-вид. Центр Тов.-ва «Знання» України, 2001. Вип. 3. С. 71-73.
19. Слюсаревський М. М. Політична психологія сьогодні: виклик, «хвороба зростання» та шляхи їх подолання. *Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина Української держави*: Зб. наук, праць / За заг. ред. М.М, Слюсаревського; Упоряд. Л.А. Найдьонова, Л.П. Черниш. Київ: Міленіум. 2005. Вип. 4. С. 3-15
20. Фролов Г.Д. Речевые приемы самопрезентации политика. *Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина Української держави*: зб. наук, праць / за заг. ред. В. М, Литвина та М.М. Слюсаревського. Київ: Інф.-вид. Центр Тов.-ва «Знання» України, 2001. Вип. 3, С. 281-285.
21. Фролов П. Д. Психотехнології впливу на виборця: правда й вигадки. *Наукові студії із загальної та політичної психології*: зб. ст. Вип. 5 (8). Київ: Абрис. 2002. С. 169-182.
22. Шульга М. Національна і політична маргіналізація за умов системної кризи // *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*, 2002. № 1. С. 5-20.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет:

1. Політичний менеджмент : наук. журнал / голов. ред. Ю. Ж. Шайгородський. 2013. № 59. 244 с. URL: <https://ipiend.gov.ua/publication/politychnyj-menedzhment-59-2013/>
2. Рудий Г. Що таке геополітика? . *Віче*. 2006. № 2 URL: <http://www.viche.info/journal/361>
3. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень. URL: <http://www.ucipr.kiev.ua/>
4. Сайт Українського центру політичного менеджменту. URL: <http://www.politik.org.ua/>
5. Сайт міжнародного центру перспективних досліджень. URL: <http://www.icps.kiev>.
6. Сайт інституту політичної освіти. URL: <https://ipo.org.ua/>
7. Freedom in the World, 2017 / Freedom House URL: https://freedomhouse.org/sites/default/files/FH_FIW2017_Report_Final.pdf. - P. 20-24.
8. Nations in Transit 2017 / Freedom House URL: https://freedomhouse.org/sites/default/files/NIT2017_booklet_FINAL_0.pdf. - P. 21-24.
9. McFaul, M. The Fourth Wave of Democracy and Dictatorship: Noncooperative Transitions in the Post communist World / M. McFaul // *World Politics*. Vol. 54. 2002. No. 2. P. 212–244. URL: <https://www.cambridge.org/core/journals/world-politics/article/abs/fourth-wave-of-democracy-and-dictatorship-noncooperative-transitions-in-the-postcommunist-world/244DC5C6829DF3F0DB9437824D8212C6>
10. Havrylyshyn, O. Divergent Paths in Post-Communist Transformation. Capitalism for All or Capitalism for the Few? / O. Havrylyshyn. N.Y., L.: Palgrave Macmillan, 2006. XVI. 314 p. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.2747/1538-7216.47.4.496>.